

Diakonhøjskolen
Skema/skabelon til
PRAKTIKSTEDSBESKRIVELSE og UDDANNELSESPLAN
 jf. NY Bekendtgørelse om uddannelse til professionsbachelor som pædagog.
 Med virkning fra 1. august 2007

<p>Beskrivelse af praktikstedet:</p> <p>Institutionens navn: Adresse: Postnr. og By: Tlf.nr.: Institutionens E-mail: Hjemmeside adr.: Institutionsleder: Kommunal: Privat: Regional:</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p> <p>Blå Kors Hjemmet - Minibo Rørholmsgade 25 9500 Hobro Tlf.: 96 57 60 00 minibo@blaakors.dk www.blaakors-hobro.dk Afdelingsleder Henrik Baagø Høre administrativt under Blå Kors Hjemmet i Hobro</p> <p>Privatejet under Blå Kors Danmark</p>
<p>Institutionstype/ foranstaltning</p> <p>Antal børn / unge / voksne Aldersgruppe Antal stuer / afdelinger Åbningstid</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p> <p>Blå Kors Hjemmet - Minibo er et socialpsykiatrisk bo-tilbud for dobbeltdiagnosticerede. Der er plads til 7 beboere på kortere eller længerevarende ophold. Oftest længerevarende ophold (dvs. længere end 6 mdr.) Blå Kors Hjemmet – Minibo er en døgninstitution</p>
<p>Ansatte (pædagogiske faggrupper, andre faggrupper)</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p> <p>Pædagoger Diakoner Socialrådgiver Social og sundhedsassistenter Kok</p>
<p>Praktikvejlederens kvalifikationer:</p>	<p>Udfyldes af institutionen (Klik på firkanten og sæt x)</p> <p>Pædagogisk grunduddannelse: ☒</p> <p>Praktikvejlederuddannelse ☐</p> <p>PD modul i praktikvejledning: ☐</p>

<p>Kontaktperson(er) for praktikuddannelsen</p>	<p>Diplomuddannelse ☐</p> <p>Andet/ andre uddannelser: ☐</p> <p>Navne: Henrik Baagø, Magne Krogsgaard</p>
<p>Formål jf. lovgrundlag.</p>	<p>Udfyldes af institutionen Botilbuddet er en selvejende institution godkendt i henhold til SER §107 jf. §144.</p>
<p>Karakteristik af brugergruppen: Beskrivelse af den / de aktuelle børne- / brugergruppe.</p>	<p>Udfyldes af institutionen Blå Kors Minibo er et bofællesskab for 7 personer.</p> <p>Minibo henvender sig primært til personer med dobbeltdiagnose, der på baggrund af alkohol eller anden form for misbrug ikke er i stand til at klare dagligdagen i eget hjem.</p> <p>På grund af stedets fysiske størrelse samt personale-normering er det ideelt for beboere der på en særlig måde har brug for ro og tryghed.</p> <p>De fleste af vores beboere er selvhjulpne, men vi modtager også beboere med et vist plejebehov.</p> <p>Fællesnævneren for mange af beboerne er et liv med massive misbrugsproblemer med deraf følgende tab af nære relationer, arbejdsevne m.v. Endvidere er flere af beboerne karakteriseret ved et lavt selvværd og en oplevelse af sorg, ensomhed og isolation.</p>
<p>Arbejdsmetoder: Beskrivelse af institutionens foretrukne pædagogiske metoder og begrundelser herfor</p>	<p>Udfyldes af institutionen For at styrke sociale, fysiske og psykiske kompetenser arbejdes der med ADL-træning, ligesom der er fast struktur omkring afvikling af hverdagen. Samværet med beboerne prioriteres meget højt. Der gælder både arrangeret samvær og det bare at tage en kop kaffe sammen.</p>
<p>Tværfprofessionelt samarbejde: Faggrupper som institutionen samarbejder med.</p>	<p>Udfyldes af institutionen Socialforvaltningerne Læger (praktiserende og special) Psykiatere Kriminalforsorgen Hospitaller Misbrugscenter</p>
<p>Arbejdsforhold Forventes den studerende at arbejde alene? Ved bekræftelse: hvor meget og hvor-</p>	<p>Udfyldes af institutionen Det forventes at den studerende efter 3 måneder vil kunne tage alene vagter, dog kun i et begrænset omfang, hvor der altid vil være mulighed for at kontakte</p>

dan?	<p>bagvagten. Herudover forventes den studerende indgår i vagtplanen. Den studerende har ikke en fast rulle plan, men før vagterne at vide 4-6 uger før. Stor fleksibilitet. Weekendarbejde efter aftale. 1-2 aftenvagter pr. uge Enkelte døgnvagter.</p>
Øvrige oplysninger – bl.a. særligt indsatsområde vedr. specialiseringer.	<p>Udfyldes af institutionen Beboernes aktivitetsniveau er ikke til vilde og (fysisk, psykisk eller social) krævende aktiviteter</p>

Uddannelsesplan for de 3 praktikperioder

Praktikstedet skal jf. bekendtgørelsen § 14.stk. 2 formulere en uddannelsesplan for de 3 praktikperioder i overensstemmelse med bilag 7 og 8 i bekendtgørelsen.

Bilag 7 indeholder dels **faglige kompetencemål** og dels centrale **kundskabs og færdighedsområder** (CKF'ere), som de studerende skal leve op til i de 3 praktikperioder.

De faglige kompetencemål er det, som den studerende skal kunne når praktikperioden er afsluttet. CKF'erne indeholder områder, som de studerende skal opnå indsigt i og erhverve sig færdigheder indenfor i løbet af de 3 praktikperioder. Til hver periode er knyttet et særligt fokusområde, der medvirker til at synliggøre progressionen i praktikuddannelsen.

Uddannelsesplan

<p>1. års praktikperiode På 1. semester</p>	
<p>Uddannelsesmål</p>	<p>1. praktikperiodes Faglige Kompetencemål jf. bilag 7:</p> <p><i>Målet for 1. praktikperiode er, at den studerende kan</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) indgå i praktikstedets daglige pædagogiske praksis, b) indgå i og udvikle betydende relationer og støtte andres evne til etablering af relationer, c) deltage i planlægning, gennemførelse og evaluering af pædagogiske processer, d) opsamle og reflektere over erfaringer fra praksis, e) begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen praksis og f) demonstrere personlig indsigt om egne relationsmæssige forudsætninger og sociale færdigheder. <p>Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder jf. bilag 7</p> <p><i>Fælles for de tre praktikperioder</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a) Praktikstedets pædagogiske og samfundsmæssige opgave og funktion, mål og pædagogiske praksis. b) Kulturelle og samfundsmæssige vilkårs betydning for pædagogisk praksis.

	<ul style="list-style-type: none"> c) Praktikstedets målgruppe(r) og dennes (disses) behov, livskvalitet, udvikling og læring. d) Etik, værdier og menneskesyn. e) Deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion med henblik på dokumentation og udvikling af pædagogisk praksis. <p><i>1. praktikperiode: Den pædagogiske relation</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a) Samspil og relationer mellem deltagerne i den pædagogiske proces. b) Samspilsprocessers betydning for den enkeltes livskvalitet og udvikling, herunder egen indflydelse på og betydning for relationen. c) Kommunikation, samspil og konflikter i relationer. d) Magt og etik i relationer.
<p>Institutionen som praktiksted:</p> <p>Er der særlige forventninger til den studerendes forudsætninger?</p> <p>Er der særlige arrangementer og aktiviteter som den studerende skal deltage i?</p> <p>Andet:</p> <p>Den studerendes arbejdsplan:</p>	
<p>Angivelse af relevant litteratur:</p>	
<p>Organisering af praktikvejledning Hvordan og hvornår gives der vejledning?</p>	
<p>Organisering af kontakt til uddannelsesinstitution (herunder en kort beskrivelse af hvordan institutionen forholder sig, hvis der er bekymring / problemer i praktikforløbet)</p>	

Uddannelsesplan

2. års praktikperiode På 3. Semester	
Uddannelsesmål	2. praktikperiodes Faglige Kompetencemål jf. bilag 7: <i>Målet for 2. praktikperiode er, at den studerende kan</i> <ol style="list-style-type: none">indgå i og bidrage til tilrettelæggelsen og organisationen af det daglige pædagogiske arbejde,deltage i udviklings- og forandringsprocesser,planlægge, gennemføre, dokumentere og evaluere pædagogiske processer,dokumentere og formidle pædagogisk praksis ogbegrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen og praktikstedets praksis. Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder jf. bilag 7 <i>2. praktikperiode: Den pædagogiske institution</i> <ol style="list-style-type: none">Pædagogisk praksis som samfundsmæssig institution og offentligt anliggende.Institutionel omsorg, opdragelse og udvikling.Institutionaliseringens betydning for brugere og udøvere af pædagogisk praksis i lyset af de kulturelle og samfundsmæssige vilkår.Praktikstedets organisation, kultur og ledelse.Internt og eksternt samarbejde.Magt og etik i den institutionelle ramme.
Institutionen som praktiksted: Er der særlige forventninger til den studerendes forudsætninger? Er der særlige arrangementer og aktiviteter som den studerende skal deltage i? Andet: Den studerendes arbejdsplan:	Udfyldes af institutionen Blå Kors Hjemmet - Minibo, modtager studerende i både 2. og 3. praktik – kendskab til psykiatri er en fordel. Der planlægges forskellige aktiviteter og arrangementer i løbet af året eksempelvis, julefrokost, aktivitetsdage, sommerfester osv. Det forventes at den studerende har kørekort (B) og villig til at køre i Hjemmets minibus. (VW Caravelle) Det forventes at den studerede på lige fod med husets øvrige medarbejder, er villige til, på skift at være ansvarlig for afholdelse af andagt/morgensang og aftensmad. Ved vil være mulighed for prøve rollen som kontaktperson. Weekendarbejde efter aftale. 1-2 aftenvagter pr. uge Og enkelte døgnvagter i løbet af praktikken. Der er muligt at komme med eventuelle ønsker til vagtpla-

	nen
Angivelse af relevant litteratur:	Udfyldes af institutionen ”Vokset op med alkoholproblemer” – Birgit Trembacz ”Dobbeltdiagnose – håb, afklaring, handling” – team for misbrugspsykiatri, Århus Universitets hospital Risskov ”Motivationsarbejde” – Per Revstedt
Organisering af praktikvejledning Hvordan og hvornår gives der vejledning?	Udfyldes af institutionen Der vil være et fast introduktions forløb. Herudover planlægges vejledning en time ugentlig i starten af praktikken, herefter planlægges vejledning efter behov, ca. hver fjorten dag. Derudover er der naturligvis løbende vejledning i hverdagen, både med praktikvejleder og andre kollegaer.
Organisering af kontakt til uddannelsesinstitution (herunder en kort beskrivelse af hvordan institutionen forholder sig, hvis der er bekymring / problemer i praktikforløbet)	Udfyldes af institutionen Kontakten til uddannelsesstedet forgår gennem vejlederen eller den praktik ansvarlige. Når der opstår bekymringer eller problemer i forhold til praktikforløbet, vil Blå Kors Hjemmets ledelse være til rådighed og om nødvendig indkalde praktikvejlederen fra uddannelsesinstitutionen.

Uddannelsesplan for Specialiserings-praktikken

3. uddannelsespraktik

På 6. semester

I mindst halvdelen af tiden skal den studerende i den tredje praktikperiode arbejde med et af nedenstående specialiseringsområder: På følgende blanket beskriver institutionen konkrete specialiseringsmuligheder

Specialiseringsområder:	
Hvilke(n) specialiseringsområde(r) findes i jeres institution	
(Klik på firkanten og sæt x)	
Børn og unge	☐
Mennesker med nedsat funktionsevne	☐
Mennesker med sociale problemer	☒
Linjefagsområder:	
Hvilke linjefagsområder er der i særlig grad fokus på i institutionen?: Prioriter med 1,2,3 hvis det er muligt.	
(Klik på firkanten og skriv 1,2 og 3)	
Sundhed, krop og bevægelse:	<input type="text" value="1"/>
Udtryk, musik og drama:	<input type="text" value="3"/>
	<input type="text" value="2"/>

Uddannelsesmål

3. års praktikperiodes faglige kompetencemål jf. bilag 7:

Målet for 3. praktikperiode er, at den studerende kan

- a) beherske den pædagogiske praksis og bidrage til udvikling og fornyelse af den pædagogiske profession,
- b) yde en målrettet indsats i forhold til en valgt målgruppes behov,
- c) redegøre for, hvordan teoretisk og praktisk viden om en målgruppe kan kvalificere grundlaget for pædagogisk virksomhed generelt,
- d) skabe viden gennem deltagelse i, analyse af og refleksion over praksis på baggrund af (videnskabs)teoretiske forudsætninger og metodiske færdigheder og
- e) redegøre for egen professionsidentitet og forholde sig til professionens handlegrundlag og udvikling.

Praktikperiodens faglige kompetencemål vedr. specialisering, jf. bilag 8:

Målet er, at den færdiguddannede kan

- a) anvende viden og indsigt i det specifikke arbejde med brugergruppen,
- b) opstille fagligt begrundede pædagogiske mål ud fra en forståelse af brugernes perspektiver og handlemuligheder,
- c) reflektere kritisk over pædagogiske tænkemåder og handlemuligheder ud fra teori, forskning og praksisforståelser inden for det valgte specialiseringsområde og
- d) udmønte professionsforståelse og professionsetik inden for det valgte specialiseringsområde.

Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder

3. praktikperiode: Den pædagogiske profession

- a) Professionens arbejdsområder og opgavefelt.
- b) Pædagogiske handleformer og pædagogiske metoder.
- c) Professionens vidensformer, faglige kernebegreber og terminologi, herunder det videnskabelige grundlag og videnskabelige metoder.
- d) Sammenhængen mellem den samfundsmæssige moderniseringsproces og professionens historiske og kulturelle udvikling.
- e) Professionsbevidsthed og -identitet.
- f) Den pædagogiske professions faglige bidrag til løsning af tværprofessionelle opgaver.

<p>Institutionen som praktiksted:</p> <p>Er der særlige forventninger til den studerendes forudsætninger?</p> <p>Er der særlige arrangementer og aktiviteter som den studerende skal deltage i?</p> <p>Andet:</p> <p>Den studerendes arbejdsplan:</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p> <p>Se under 2 praktikperiode</p>
<p>Angivelse af relevant litteratur:</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p> <p>Se under 2 praktikperiode</p>
<p>Organisering af praktikvejledning</p> <p>Hvordan og hvornår gives der vejledning?</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p> <p>Se under 2 praktikperiode</p>
<p>Organisering af kontakt til uddannelsesinstitution</p> <p>(herunder en kort beskrivelse af hvordan institutionen forholder sig, hvis der er bekymring / problemer i praktikforløbet)</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p> <p>Se under 2 praktikperiode</p>

BESKRIVELSE AF PRAKTIKINSTITUTIONENS SPECIALISERINGS-MULIGHEDER.

Den studerende har mulighed for at arbejde med følgende Centrale kundskabs- og færdighedsområder i relation til sin specialisering:

<p>MENNESKER MED SOCIALE PROBLEMER:</p>	<p><i>Beskriv hvilke punkter man kan arbejde med i institutionen og hvorledes.</i></p>
<p>a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.</p>	<p>Udfyldes af institutionen</p> <p>Blå Kors er en diakonal institution, hvor der fokus det kristne menneskesyn, hvilket ligger til grund for de metodiske overvejelser i hverdagen.</p>
<p>b) Brugerens livsbetingelser og trivsel i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.</p>	<p>I det daglige arbejde, som kontaktperson tages udgangspunkt i beboerens livs- og rushistorie.</p>

c) Inklusion og eksklusion.	Der vil være episoder i hverdagen, i forhold til inklusion og eksklusion, som den studerede vil skulle forholde sig til.
d) Omsorg, magt og relationsdannelse.	I rollen som primær eller sekundær kontaktperson for en eller to beboere vil der være mulighed for at arbejde med, relationsdannelse og omsorg hvilket ligger til grund for motivationsarbejde med den enkelte beboer. I rollen som kontaktperson vil det være nødvendigt at forholde sig til grænserne mellem omsorg, magt og relationsdannelse.
e) Opsøgende arbejde og interventionsformer.	Minibo har ikke noget opsøgende arbejde.
f) Aktiviteter og udfoldelsesmuligheder for brugergruppen.	Studerende på Blå Kors Hjemmet - Minibo, vil indgå i stedets aktiviteter og i samarbejde med beboerne, have ansvar for planlægning og udførelse af aktiviteter.
g) Brugerinddragelse og rettigheder.	Der er hver fredag husmøde, hvor eleven på lige fod med beboere og personalet deltager. Der er stor beboerindflydelse på dagens aktiviteter og udflugtsture.
h) Love, konventioner og regler af særlig betydning for brugergruppen.	I rollen som kontaktperson vil der være love og regler som den studerede skal forholde sig til. Der er ansat en socialrådgiver på Blå Kors Hjemmet som kan vejlede på dette område.
i) Misbrug og psykiske lidelser.	I Minibo er beboerne dobbeltdiagnosticerede.
j) Truede familier, sorg og krise.	Sorg og kriser opleves ofte ved beboerne, hvilket den studerende skal forholde sig til.

Praktikuddannelse

1. Signalement

Praktikuddannelsen bidrager til uddannelsens målsætning ved at tilvejebringe basis og ramme for professionsbaseret viden, forståelse og færdigheder som grundlag for professionel handling. Praktikuddannelsen og undervisningen på uddannelsesinstitutionen udgør to forskellige, gensidigt supplerende læringsrum, hvor vidensformer i samspil kan kvalificere den studerendes læring og videnskabelse.

Udgangspunktet for den studerendes læring er deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion vedrørende samspillet mellem pædagog, institution og profession. Praktikuddannelsen udgør rammen for den studerendes praktiske øvelser og er felt for den studerendes egen undersøgelse af den pædagogiske profession og professionens brugergrupper.

Uddannelsens 3 praktikperioder tilrettelægges med en progression, der gradvist inddrager flere perspektiver på det pædagogiske arbejdes kompleksitet, og som udvider de studerendes opmærksomhedsfelt og overblik i forhold til pædagogisk praksis og profession. 1. praktikperiode rettes primært mod den konkrete pædagogiske relation, hvorefter fokus tillige omfatter institutionelle perspektiver i 2. praktikperiode, for endelig i 3. praktikperiode at placere den pædagogiske opgave i forhold til den samfundsmæssige forandringsproces.

2. Faglige kompetencemål

Målet for 1. praktikperiode er, at den studerende kan

- a) indgå i praktikstedets daglige pædagogiske praksis,
- b) indgå i og udvikle betydende relationer og støtte andres evne til etablering af relationer,
- c) deltage i planlægning, gennemførelse og evaluering af pædagogiske processer,
- d) opsamle og reflektere over erfaringer fra praksis,
- e) begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen praksis og
- f) demonstrere personlig indsigt om egne relationsmæssige forudsætninger og sociale færdigheder.

Målet for 2. praktikperiode er, at den studerende kan

- a) indgå i og bidrage til tilrettelæggelsen og organiseringen af det daglige pædagogiske arbejde,
- b) deltage i udviklings- og forandringsprocesser,
- c) planlægge, gennemføre, dokumentere og evaluere pædagogiske processer,
- d) dokumentere og formidle pædagogisk praksis og
- e) begrunde og forholde sig etisk og kritisk reflekterende til egen og praktikstedets praksis.

Målet for 3. praktikperiode er, at den studerende kan

- a) beherske den pædagogiske praksis og bidrage til udvikling og fornyelse af den pædagogiske profession,
- b) yde en målrettet indsats i forhold til en valgt målgruppes behov,
- c) redegøre for, hvordan teoretisk og praktisk viden om en målgruppe kan kvalificere grundlaget for pædagogisk virksomhed generelt,
- d) skabe viden gennem deltagelse i, analyse af og refleksion over praksis på baggrund af (videnskabs)teoretiske forudsætninger og metodiske færdigheder og
- e) redegøre for egen professionsidentitet og forholde sig til professionens handlegrundlag og udvikling.

3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Fælles for de tre praktikperioder

- a) Praktikstedets pædagogiske og samfundsmæssige opgave og funktion, mål og pædagogiske praksis.
- b) Kulturelle og samfundsmæssige vilkårs betydning for pædagogisk praksis.
- c) Praktikstedets målgruppe(r) og dennes (disses) behov, livskvalitet, udvikling og læring.
- d) Etik, værdier og menneskesyn.
- e) Deltagelse, systematisk erfaringsopsamling og refleksion med henblik på dokumentation og udvikling af pædagogisk praksis.

1. praktikperiode: Den pædagogiske relation

- a) Samspil og relationer mellem deltagerne i den pædagogiske proces.
- b) Samspilsprocessers betydning for den enkeltes livskvalitet og udvikling, herunder egen indflydelse på og betydning for relationen.
- c) Kommunikation, samspil og konflikter i relationer.
- d) Magt og etik i relationer.

2. praktikperiode: Den pædagogiske institution

- a) Pædagogisk praksis som samfundsmæssig institution og offentligt anliggende.
- b) Institutionel omsorg, opdragelse og udvikling.
- c) Institutionaliserings betydning for brugere og udøvere af pædagogisk praksis i lyset af de kulturelle og samfundsmæssige vilkår.
- d) Praktikstedets organisation, kultur og ledelse.
- e) Internt og eksternt samarbejde.
- f) Magt og etik i den institutionelle ramme.

3. praktikperiode: Den pædagogiske profession

- a) Professionens arbejdsområder og opgavefelt.
- b) Pædagogiske handleformer og pædagogiske metoder.
- c) Professionens vidensformer, faglige kernebegreber og terminologi, herunder det videnskabelige grundlag og videnskabelige metoder.
- d) Sammenhængen mellem den samfundsmæssige moderniseringsproces og professionens historiske og kulturelle udvikling.
- e) Professionsbevidsthed og -identitet.
- f) Den pædagogiske professions faglige bidrag til løsning af tværprofessionelle opgaver.

Specialisering

1. Signalement

Specialiseringen bidrager til uddannelsens målsætning ved at kvalificere til tilvejebringelse og anvendelse af viden, teori og metode inden for et specifikt arbejds-, funktions- eller fagområde.

Læring i fagområdet fungerer eksemplarisk, således at opnåede kompetencer inden for det valgte specialiseringsområde kan anvendes i forhold til øvrige målgrupper med andre samfundsmæssige, institutionelle og personlige betingelser. Ved fordybelse i og konkretisering af et specifikt arbejdsområde bidrager specialiseringen til at professionsrette uddannelsens øvrige fag og faglige elementer.

2. Faglige kompetencemål

Målet er, at den færdiguddannede kan

- a) anvende viden og indsigt i det specifikke arbejde med brugergruppen,
- b) opstille fagligt begrundede pædagogiske mål ud fra en forståelse af brugernes perspektiver og handlemuligheder,
- c) reflektere kritisk over pædagogiske tænke måder og handlemuligheder ud fra teori, forskning og praksisforståelser inden for det valgte specialiseringsområde og
- d) udmønte professionsforståelse og professionsetik inden for det valgte specialiseringsområde.

3. Centrale kundskabs- og færdighedsområder

Børn og unge

- a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.
- b) Børn og unges livsbetingelser og trivsel, herunder omsorgssvigt og mobning, i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.
- c) Inklusion og eksklusion.
- d) Omsorg, magt og relationsdannelse.
- e) Børne- og ungekultur, leg og aktiviteter.
- f) Brugerinddragelse og rettigheder, herunder samarbejde med og vejledning af forældre og andre pårørende samt fagpersoner.
- g) Udsatte børn og unge samt børn og unge med særlige behov for pædagogisk støtte og indsats.
- h) Forebyggende arbejde og interventionsformer.
- i) Love, konventioner og regler af særlig betydning for børn, unge og deres pårørende.
- j) Pædagogiske læreplaner og sprogvurderinger i dagtilbud.
- k) Skolestart og fritidsordning. Overgang fra daginstitution til skole.

Mennesker med nedsat funktionsevne

- a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.
- b) Brugerens livsbetingelser og trivsel i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.
- c) Funktionsnedsættelse og livsmuligheder.
- d) Inklusion og eksklusion.
- e) Omsorg, magt og relationsdannelse.

- f) Samarbejde med brugere, pårørende og professionelle.
- g) Aktiviteter og udfoldelsesmuligheder for brugergruppen.
- h) Brugerinddragelse og rettigheder.
- i) Love, konventioner og regler af særlig betydning for brugergruppen, herunder centrale handicappolitiske målsætninger.
- j) Kompensationsmuligheder.
- k) Kommunikative processer og alternative kommunikationsformer.

Mennesker med sociale problemer

- a) Menneske-, lærings- og udviklingssyn i relation til konkrete didaktiske og metodiske overvejelser.
- b) Brugerens livsbetingelser og trivsel i relation til kulturelle, institutionelle og samfundsmæssige vilkår.
- c) Inklusion og eksklusion.
- d) Omsorg, magt og relationsdannelse.
- e) Opsøgende arbejde og interventionsformer.
- f) Aktiviteter og udfoldelsesmuligheder for brugergruppen.
- g) Brugerinddragelse og rettigheder.
- h) Love, konventioner og regler af særlig betydning for brugergruppen.
- i) Misbrug og psykiske lidelser.
- j) Truede familier, sorg og krise.